

DOI [https://doi.org/10.32405/2218-7650-2021-16\(45\)-225-238](https://doi.org/10.32405/2218-7650-2021-16(45)-225-238)
УДК 378.011.3 - 051:78

Чжан Бо,

аспірант кафедри теорії та методики музичної освіти,
хорового співу і диригування
факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.
Київ, Україна.

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-4139-5198>
253532434@gg.com

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ОЦІНЮВАЛЬНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

Анотація. У статті розглянуто основні методи, які забезпечують формування художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики. Встановлено, що художньо-оцінювальні акти у вокально-хоровій діяльності ознаменовані мистецьким відображенням загальнонаукового розуміння категорії оцінювання як діяльнісного комплексу особистості майбутнього вчителя музики. Представлено власний погляд автора на досліджувану проблему в цілісному баченні перспектив підготовки студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів, оптимізованої прийомами продуктивної художньо-оцінювальної дії. Визначено сутність поняття «художнє оцінювання», яке інтерпретується автором статті як процес інтелектуального сканування перебігу вокально-хорового процесу. Розглянуто особливості змісту вокально-хорової підготовки майбутніх учителів музики через призму фронтального оцінювання вокально-хорових явищ. Проаналізовано останні дослідження та публікації з наукової проблеми, наведено обґрунтовані висновки. З'ясовано, що сформовані художньо-оцінювальні вміння є показником якості високого рівня готовності студентів до вокально-хорової роботи зі старшокласниками. Доведено, що методичне забезпечення освітнього процесу, комплексно наповнене послідовними логічно вивіреними методами, визначає стратегію реалізації педагогічних цілей. Представлено методичне забезпечення формування художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики впродовж етапів експериментального дослідження, наведено комплекс апробованих методів педагогічної роботи. Охарактеризовано способи впровадження педагогічних методів у хід

експериментального дослідження. Запропоновано подальші напрямки дослідження наукової проблеми.

Ключові слова: методи; методика формування; художньо-оцінювальні вміння; майбутні вчителі музики; етапи формування художньо-оцінювальних умінь.

ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. Цілеспрямованість руху світових систем освіти в напрямку індивідуалізації навчання, націленості на формування самостійності майбутніх фахівців, зумовлює наповнення мистецької освіти новим змістом і формами, акцентуацію оцінювального базису в фаховій підготовці майбутніх учителів музики, націленого на формування художньо-оцінювальних умінь студентів. Об'єктивність і нагальність означених вимог позначається на особливостях перегляду підходів до формування висококультурного педагога – майбутнього викладача музичного мистецтва, наповненого прийомами продуктивної художньо-оцінювальної дії для забезпечення творчого шаблю якості навчального вокально-хорового процесу.

Даний вектор розуміння особливостей художньо-оцінювальних актів у вокально-хоровій діяльності ознаменований мистецьким відображенням загальнонаукового розуміння категорії оцінювання як ціннісно-діяльнісного комплексу особистості майбутнього вчителя музики, спрямованого на проектування, фіксацію, моделювання цілей вокально-хорової роботи. Адже, згідно О. Стрілець-Бабенко оцінювання дозволяє забезпечувати можливість регулювання системи освітнього процесу на основі отримання інформації про досягнення запланованих результатів, про можливість подальшого прийняття педагогічних мір для вдосконалення процесів навчання та виховання [5].

Відповідно, одним із основних завдань методичного забезпечення формування художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики вбачається реалізація методики формування самостійної оцінювальної дії для впорядкування вокально-хорового процесу в практиці підготовки студентів до вокально-хорової роботи зі старшокласниками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Підтвердження вагомості поставленого наукового завдання знаходимо філософських концепціях творчості (В. Андрущенко, І. Бех, І. Зязюн, Б. Новиков та інших); концепції оцінювання (Г. Врігт, Дж. Дьюї, Дж. Мід та ін.); оцінювально-ціннісних концепціях (У. Джемс, Ч. Пірс та ін.); оцінювальної теорії емоцій

(Н. Киященко, Н. Лейзеров, П. Симонов та ін.); індивідуальної психологічної теорії (А. Адлер); аналітичної теорії (Г. Юнг), інтелектуальної теорії (Ж. Піаже, О. Тихомиров та ін.); гуманістичної теорії (Е. Фромм); результативної теорії (Б. Скіннер); соціокультурної теорії (К. Хорні).

У даному зв'язку питання художнього оцінювання співвідноситься з домінуючим завданням мистецької освіти – забезпеченням гуманістичного напрямку художньої навчальної діяльності (С. Горбенко, О. Кузнецова та інші), із пошуком майбутніми вчителями музики особистісного ціннісно-естетичного досвіду, здатності до естетичного оцінювання (О. Отич, Г. Падалка, О. Щолокова та інші), формуванням творчого мислення (А. Болгарський, А. Козир, Т. Смирнова та інші), перетворенням здобутків і творчих проявів у мистецтві (П. Ковалик, В. Федоришин), науковими дослідженнями зі спеціальності музичне мистецтво (Лінь Є, Лінь Хай, Лінь Сяо, У Сінмей, Чжан Яньфень, Чжай Хуань та інших).

Зокрема, досліджуючи проблему оцінювання й обґрунтовуючи поняття «оцінка» у вимірі підготовки магістрантів музичного мистецтва, дослідник У Сінмей доводить першопричини оцінки в усвідомленні власної оцінної позиції стосовно оцінювального об'єкта. У Сінмей вважає, що «певність думки, виразне усвідомлення власних вражень – обов'язкова умова подальших обґрунтувань і вибору необхідної аргументації», основоположною умовою чого є чіткість, ясність естетичної позиції [7, с. 223].

Питання підготовки майбутніх учителів до формування оцінювальних умінь у молодших школярів висвітлено у дослідженнях О. Стрілець-Бабенко. Дослідниця визначає готовність вчителя до оцінювальної діяльності як цілісне стійке утворення, яке включає: мотиваційно-ціннісний компонент, що характеризується наявністю позитивних мотивів та усвідомлену потребу до оцінювання діяльності учнів і забезпечує ціннісну інтерпретацію знань, умінь, навичок, досвіду творчої діяльності, досвіду емоційно-ціннісного ставлення вихованців; когнітивний компонент, який передбачає оволодіння знаннями про мету та шляхи здійснення оцінювальної діяльності, розвиток пізнавальних процесів вчителя, що забезпечують оптимальне здійснення оцінювання діяльності молодших школярів; операційно-діяльнісний компонент, що включає уміння, які забезпечують ефективну організацію оцінювання діяльності вихованців, формування оцінювальних умінь в учнів, організації взаємодії педагога та вихованців у процесі здійснення оцінювальної діяльності; рефлексивний компонент, що представлений уміннями вчителя здійснювати самоаналіз та самооцінку власної

оцінювальної діяльності, наявністю потреб у самовдосконаленні [5].

При цьому оцінювальні вміння О. Стрілець-Бабенко розглядає як здатність формулювати оцінювальні судження. Проте, дослідниця не відокремлює оцінювальну діяльність вчителя від якості сформованих оцінювальних умінь, а питання організації оцінювання розглядає у комплексі методичного забезпечення курсу педагогіки, спрямованого на формування у майбутніх учителів готовності до педагогічного оцінювання всіх складників освітнього процесу.

Дані здійсненого аналізу дозволяють зробити висновок про те, що на сьогоднішній день в сучасних наукових дослідженнях не врахована специфіка вокально-хорової підготовки студентів у процесі якої відбувається активне формування диригентських та вокально-хорових умінь і навичок, музично-естетичних смаків, художньо-виконавського світогляду в аспекті розвитку художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики для майбутньої продуктивної вокально-хорової роботи зі старшокласниками. У зв'язку з цим зауважимо, що одним із основних шляхів формування художньо-оцінювальних умінь студентів в умовах університетської мистецької підготовки є розробка його методичного забезпечення. Відповідно, першочерговим завданням методичного забезпечення формування художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики є реалізація оцінювальних підходів у процесі підготовки студентів до вокально-хорової роботи зі старшокласниками.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Метою статті є висвітлення основ методичного забезпечення формування художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики.

Відповідно до зазначеної мети у статті поставлено такі **завдання**: проаналізувати сучасні підходи до визначення категорій художнє оцінювання загалом та формування художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики, зокрема, висвітлити методичне забезпечення формування заявленого феномена.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ / THE THEORETICAL BACKGROUNDS

Доцільність висвітлення методичного забезпечення формування художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики розглядаємо через дослідження проблеми оцінювання в комплексному осягненні студентами пропорцій відповідності, можливості, вибору, зворотного

зв'язку між мистецько-художніми вимогами та реальним станом вокально-хорових явищ. Осмислення у даному контексті поняття «художнє оцінювання» як діяльнісно-творче перетворення дійсності в процесі мислетворення від фіксації через з'ясування якості і значень показників до надання оцінювальних характеристик, згідно позиції В. Суужко [6], дозволило інтерпретувати його як процес інтелектуального сканування перебігу вокально-хорового процесу, розуміння його якісних характеристик, як мистецьких діяльнісних актів сприймання-розуміння-оцінювання-творення.

Адже сутнісна наповненість вокально-хорової роботи ознаменована потужно-інтелектуальними, художньо-естетичними та виконавсько-інтерпретаційними характеристиками творчої дії хорового колективу і керівника, націленістю на творчий результат. Повний цикл вокально-хорового процесу від першої репетиції до концертного виступу наповнений прийомами художньо-оцінювальної дії впродовж аналізу й розучування хорових творів, сприйняття й оцінки характеристик художнього образу, оцінювання ходу навчальних репетицій хорового колективу, оцінювання власної ролі й місця в ньому, відбору необхідних звуковидобувних прийомів і технік звуковедення потребує організованої художньо-оцінювальної дії його учасників.

З огляду на заявлену проблему статті щодо висвітлення методичного забезпечення формування художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики є підстави розглянути трактування понять «метод», «методи навчання». Систематизація та аналіз наукової літератури дає можливість зазначити, що поняття «метод» (від гр. *«μέθοδος»* – шлях дослідження чи пізнання) визначається як «спосіб організації практичного й теоретичного освоєння дійсності, зумовлений закономірностями розглядуваного об'єкта» [1, с. 277]. Відповідно, метод являє собою систему орієнтирів – принципів, приписів, вимог для вирішення конкретних завдань.

Застосування методу в навчанні дозволяє якнайшвидше досягти педагогічної мети, оскільки згідно з Ю. Гусевим, метод як програмування студентами моделі діяльності з урахування еталонно-естетичних норм мистецької дії потребує оперування достатньою базою знань, а саме: знання про об'єкт діяльності, знання про її цілі, одночасно є знанням про результат, знання про необхідні засоби і способи діяльності [2, с. 138]. Разом із тим, у термін «метод навчання» вкладено діалогічний контекст педагогічної взаємодії суб'єктів навчання – викладача і студентів взаємопов'язаних вирішенням навчальних завдань навчання завдяки

системі методів педагогічної дії, що забезпечує результативну навчально-практичну діяльність.

Аналіз наукової літератури в галузі мистецької педагогіки (О. Комаровська, Г. Падалка, В. Фомин та інші) дозволив з'ясувати, що проблема навчання методам художньо-оцінювальної діяльності в методиці музичної освіти як спеціальне завдання підготовки майбутніх учителів музики до вокально-хорової роботи зі старшокласниками не розроблена. Проте, покладаючись на позицію Г. Падалки, розробка методів художнього оцінювання у комплексі ірраціональних і раціональних інтелектуальних дій для формування в студентів художньо-оцінювальних умінь є одним із наріжних і складних завдань мистецької педагогіки. Осмислення значущості формування зазначених умінь Г. Падалкою виходить з розробленої науковцем класифікації методів навчання мистецтву у послідовності характеру сприйняття художньої інформації, характеру мистецької діяльності, характеру художніх поетапних навчальних завдань, розвитку мистецьких якостей особистості [4]. Що дозволяє говорити, як вважає О. Комаровська, про концентрацію уваги на розвитку креативності, художнього типу мислення, мотивації до сприймання творів; ініціативності звернення до різних мистецтв; самостійної позиції в оцінюванні творів (баланс «емоцій» і «рацій», пріоритет «емоцій»); творення; самоідентифікації в мистецтві [3].

Обґрунтованим з даної точки зору є вибір в якості базису класифікації методів навчальної мистецької діяльності запропонованих В. Фоміним, а саме: методи розвитку мотивації особистості до творчого зростання (методи емоційного впливу, постановки перспектив); методи мистецьких презентацій (мистецькі екскурсії, уроки-концерти, фестивалі, творчі неділі); методи планування та конструювання (діалог з художнім образом, аналіз-інтерпретація, рольове читання, евристична бесіда, відбір художніх засобів); методи творчого перетворення (моделювання характеру мистецького образу, мистецькі імпровізації, комбінування, аглютинації, типізації, гіперболізації тощо); метод проектів, методи дискусії, диспуту, діалогу, інноваційні методи навчання [8].

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH METHODS

Для досягнення зазначеної мети використано наступні методи: теоретичні – аналіз науково-методичної літератури за проблемою дослідження; метод експлікації – обґрунтування дефініцій «метод», «методи навчання»; контент-аналіз – обґрунтування змісту методичного

забезпечення формування художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики; функціональний аналіз – узагальнення й систематизація матеріалів для розробки методичного забезпечення формування художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики в процесі підготовки до вокально-хорової роботи зі старшокласниками.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH RESULTS

Представлені матеріали здійсненого наукового обстеження дефініцій «метод», «методи навчання» спрямувати логіку подачі інформації в даній статті до обґрунтування і розкриття взаємозв'язку системи методів, які визначили процесуальну послідовність розробленої методики формування художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики. Розглядаючи методику як стратегію реалізації педагогічних цілей у комплексі педагогічної дії, засобів, умов цілеспрямованих на досягнення запланованого навчального результату, методичне забезпечення експериментального дослідження було сконцентровано в рамках формування художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики. Окремого наголосу під час визначення послідовності методики отримала розробка шляхів методичного забезпечення формування досліджуваного феномена, кількість і якість наповнення етапів експериментального дослідження, підбір й апробація методів і прийомів педагогічної роботи.

Методичне забезпечення першого етапу (інформаційно-сислового) було зосереджено на активізації мотивації студентів до оцінювання якості вокально-хорової роботи під час активного слухання й аналізу хорових продуктів навчальних і професійних хорових колективів. Основним завданням на цьому етапі було визначено: спрямування майбутніх учителів музики до усвідомлення ціннісно-естетичних характеристик хорових творів високого рівня хорового виконавства; спонукання до активної оцінювальної діяльності під час обговорення й аналізу якості звучання хорових колективів. Основними методами інформаційно-сислового етапу є тестування, анкетування, індивідуальні та групові бесіди, методи проектування та ін. Вихідною позицією на даному етапі було створення атмосфери активного спостереження, цілеспрямованого на сприйняття виконавсько-хорових явищ з метою отримання конкретних уявлень про якість і рівень їх виявлення. Засобами для здійснення студентами активного спостереження були позначені концертні програми хорових колективів, протоколи власних мистецьких вражень, Основними способами впровадження активного спостереження були: чітке

формулювання мети спостереження, з'ясування конкретних мистецьких об'єктів спостереження, складання плану спостереження, визначення способів фіксації результатів спостереження, процес спостереження, обговорення й узагальнення отриманих результатів активного спостереження.

З метою виявлення студентами міри достатності виражальних засобів у кейсі визначених творів хорового виконавства було опрацьовано метод мистецького прецеденту. Цей метод сприяв ознайомленню й аналізу студентами хорових творів в якості зразків, прикладів різновидів хорової інтерпретації та виконавсько-стильового відтворення авторської хорової партитури. Об'єктом застосування методу мистецького прецеденту були виконавсько-технічні характеристики хорових творів, метою було визначення ознайомлення й прийняття загальної інтерпретаційної моделі виконання визначених творів. Способами впровадження даного методу виступили: вибір хорового твору, нарис конкретної мети оцінювання хорового твору; складання індивідуальних планів оцінювання; з'ясування змісту, форми, образно-емоційних виконавських характеристик, аналіз та перспективи запозичення конкретних елементів хорового звучання у конструюванні власних інтерпретацій.

На другому етапі – аналітично-узгоджувальному було передбачено безпосереднє формування художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики. Завданнями було визначено поглиблення художньо-оцінювального інтересу студентів, розвиток потреби аналізувати мистецьку інформацію відповідно законів вокально-хорового виконавства, оволодіння прийомами творчого мислення з позиції самостійного визначення якості хорового звучання, а, відтак, набуття досвіду художнього оцінювання навчального хорового процесу.

Основними методами даного етапу є методи: аналізу перспектив звучання мистецьких творів, копіювання, модифікації, образних аналогій, систематизації тощо. Зокрема метод аналізу перспектив звучання мистецьких творів був спрямований на розробку виконавського плану конкретних хорових творів, узгодження художньо-образного змісту з вимогами технічно-звукової реалізації хорової партитури.

Метод копіювання дозволяє сфокусувати увагу студентів на якості інтонаційного відтворення складних елементів хорової фактури завдяки копіюванню виконавських знахідок провідних хорових колективів, для чого варто здійснювати вибір хорового твору або фрагменту, системний аналіз його інтерпретаційних особливостей, створення інтерпретаційної

копії щодо стилістики, засобів музичної виразності та хорової звучності, копіювання та імітацію манери диригування, манери звуковідтворення, вплетення власних авторських ідей щодо покращення тощо.

Широкоформатне застосування методу образної аналогії сприяє виконанню наступних завдань: надання студентам самостійності під час пошуку об'єктів аналогії з художнім образом, перевтілення, емпатії, побудови асоціативних ланок, перетворення тощо. Використання методу образної аналогії дозволяє залучити студентів до оцінювання різновидів символічної аналогії, аналогії властивостей, аналогії відносин за характером інформаційного наповнення змісту й особливостей художнього образу вокально-хорових творів.

Третій етап – процесуально-операційний був підпорядкований оволодінню студентами прийомами самостійної художньо-оцінювальної дії. Цей етап передбачає комплексне формування художньо-оцінювальних умінь, зокрема умінь оцінювати якість вокально-хорового звучання, умінь оцінювати якість комунікативних впливів, умінь оцінювати відповідність інтерпретації, умінь оцінювати якість прийняття рішень, умінь оцінювати якість власних дій, умінь оцінювати якість результатів, умінь оцінювати перспективи вокально-хорової роботи.

Методичне впровадження даного етапу забезпечується комплексом методів, спрямованих на досягнення педагогічних цілей, а саме: метод рефлексії, метод художньої дискусії, метод демонстрації, репетиційний метод, метод аналізу ходу діяльності, метод оцінювання результатів діяльності, метод прийняття рішення, метод критичних випадків, метод художньої критики тощо. Так, метод художньої дискусії дозволяє створювати вільну зону взаємообміну оцінок щодо якості продуктів навчальної вокально-хорової роботи, високий вольтаж емоційних мистецьких вражень, простору симпатії, успіхів, недоліків вокально-хорової роботи завдяки чітко спланованому алгоритму дії. Даний алгоритм передбачає визначення теми дискусії, узгодження та обговорення аспектів дискусії, поглиблений аналіз позицій учасників дискусії.

Метод художньої критики забезпечує формування в студентів установки на експертно-критичне оцінювання репетиційного простору вокально-хорової роботи за допомогою наступних дій: визначення ціннісних основ хорового твору, критичне оцінювання презентованого ходу репетиційної роботи, з'ясування недоліків і прогалин роботи над технічними складностями хорового строю, виявлення недоліків репетиційного процесу з позиції площин комунікацій, зворотнього зв'язку,

критичного опрацювання стратегій вибору та прийняття рішень.

Таким чином, включення студентів у продуктивну оцінювальну діяльність, використання різноманітних методів у роботі зі студентами сприяло прояву позитивної динаміки в формуванні художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики у процесі підготовки до вокально-хорової роботи зі старшокласниками

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

У результаті аналізу сучасних підходів до визначення категорій художнє оцінювання загалом та формування художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики, зокрема, представлений у даній статті матеріал дозволяє резюмувати про актуальність і своєчасність обраного наукового завдання щодо висвітлення основних методів розробленої методики формування художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики. Оскільки навчальний вокально-хоровий процес комплексно вбирає, виявляє та потребує самостійної художньо-оцінювальної дії від його учасників. Висвітлені у статті основні етапи методичного забезпечення формування художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики надають орієнтири до включення студентів в оцінювальну діяльність, а використання різноманітних методів у вокально-хоровому навчанні студентів сприяє прояву позитивної динаміки щодо виявлення художньо-оцінювальних умінь майбутніми вчителями музики у процесі підготовки до вокально-хорової роботи зі старшокласниками.

Перспективи подальших досліджень. Подальшого дослідження потребують питання застосування інноваційних методик у процесі формування художньо-оцінювальних умінь майбутніх учителів музики з позиції підготовки студентів факультетів мистецтв до комплексного керівництва вокально-хоровим процесом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] С. У. Гончаренко, *Український педагогічний енциклопедичний словник*. Рівне, Україна: Волинські обереги, 2011, 552 с.
- [2] Ю. А. Гусев, *Познание и творчество: Логико-гносеол. пробл. худож. творчества*. Минск, Беларусь: Университетское, 1987, 253 с.
- [3] О. А. Комаровська, «Мистецькі досягнення учнів: що і як оцінюємо?»

Мистецтво та освіта, № 4, с. 2–7, 2018.

- [4] Г. М. Падалка, *Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін)*. Київ, Україна: Освіта Україна, 2008, 274 с.
- [5] О. В. Стрілець-Бабенко, *Педагогіка: система навчально-педагогічних ситуацій для підготовки до оцінювальної діяльності*. Дніпро, Україна: Видавець ПП Середняк Т. К., 2020, 156 с.
- [6] В. В. Сутужко, *Феномен оцінки: філософське осмислення: монографія*. Саратов, Росія: ІД «МарК», 2012, 400 с.
- [7] У Сінмей, «Аксіологічний підхід у процесі підготовки магістрантів музичного мистецтва», *Наукові записки Кіровоградського держ. пед. ун-ту імені Володимира Винниченка. Серія: Педагогічні науки*, Вип. 155, с. 221–225, 2017.
- [8] В. В. Фомін, Н. Літвінцева, «Формування готовності майбутніх вчителів музичного мистецтва до методичної роботи в закладах середньої освіти», *Час мистецької освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди*, Ч. 1, с. 145–150, 2019.

METHODOLOGICAL SUPPORT FOR THE FORMATION OF ARTISTIK-EVALUATION SKILLS OF FUTURE MUSIK TEACHERS

Zhang Bo,

Postgraduate student of the Department of theory and methods of music education, choral singing and conducting
Anatoliy Avdievsky faculty of Arts
National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov.
Kyiv, Ukraine.

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-4139-5198>
253532434@gg.com

Abstract. This article deals with the main methods that provide the formation of artistic-evaluation skills of future music teachers. It is established that artistic-evaluative acts in vocal-choral activity are marked by the artistic reflection of the general scientific understanding of the category of evaluation as an activity complex of the personality of the future music teacher. The author's own view on the researched problem in the holistic vision of prospects of preparation of students of faculties of arts of pedagogical universities optimized by receptions of productive art-estimating action is presented. The essence of the concept of «artistic evaluation» is defined, which is interpreted by the author of the article as a process of intellectual scanning of the vocal-choral process. The

peculiarities of the content of vocal-choral training of future music teachers through the prism of frontal assessment of vocal and choral phenomena are considered. The latest research and publications on the scientific problem are analyzed, substantiated conclusions are given. It was found that the formed artistic and assessment skills are an indicator of the quality of the high level of readiness of students for vocal-choral work with high school students. It is proved that the methodological support of the educational process, comprehensively filled with consistent logically verified methods, determines the strategy of realization of pedagogical goals. The methodical providing of formation of art-estimating abilities of future teachers of music during stages of experimental research is presented, the complex of the tested methods of pedagogical work is resulted. The ways of introduction of pedagogical methods in the course of experimental research are characterized. Further directions of research of a scientific problem are offered.

Keywords: methods; methods of formation; artistic-evaluative skills; future music teachers; stages of formation of artistic-evaluative skills.

МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ФОРМИРОВАНИЯ ХУДОЖЕСТВЕННО-ОЦЕНОЧНЫХ УМЕНИЙ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ МУЗЫКИ

Чжан Бо,

аспирант кафедры теории та методики музикального образования,
хорового пения и дирижирования факультета искусств
имени Анатолия Авдиевского Национального
педагогического университета имени М. П. Драгоманова.
Киев, Украина.

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-4139-5198>
253532434@gg.com

Аннотация. В статье рассмотрены основные методы, которые обеспечивают формирование художественно-оценочных умений будущих учителей музыки. Установлено, что художественно-оценочные акты в вокально-хоровой деятельности ознаменованы художественным отображением общенаучного понимания категории оценки как деятельностного комплекса личности будущего учителя музыки. Представлен собственный взгляд автора на исследуемую проблему в целостном видении перспектив подготовки студентов факультетов искусств педагогических университетов, оптимизированной приемами продуктивной

художественно-оценочной деятельностью. Определена сущность понятия «художественное оценивания», которое интерпретируется автором статьи как процесс интеллектуального сканирования вокально-хорового процесса. Рассмотрены особенности содержания вокально-хоровой подготовки будущих учителей музыки через призму фронтального оценивания вокально-хоровых явлений. Проанализированы последние исследования и публикации по научной проблеме, приведены обоснованные выводы. Выяснено, что сформированные художественно-оценочные умения являются показателем качества высокого уровня готовности студентов к вокально-хоровой работе с старшеклассниками. Доказано, что методическое обеспечение образовательного процесса, комплексно наполненное последовательными логически выверенными методами, определяет стратегию реализации педагогических целей. Представлено методическое обеспечение формирования художественно-оценочных умений будущих учителей музыки в течение этапов экспериментального исследования, приведен комплекс апробированных методов педагогической работы. Охарактеризованы способы внедрения педагогических методов в ходе экспериментального исследования. Предложены дальнейшие направления исследования научной проблемы.

Ключевые слова: методы; методика формирования; художественно-оценочные умения; будущие учителя музыки; этапы формирования художественно-оценочных умений.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] S. U. Honcharenko, *Ukrainskyi pedahohichnyi entsyklopedychnyi slovnyk*. Rivne, Ukraina: Volynski oberehy, 2011, 552 s.
- [2] YU. A. Gusev, *Poznanie i tvorchestvo: Logiko-gnoseol. probl. hudozh. tvorchestva*. Minsk, Belarus': Universitetskoe, 1987, 253 s.
- [3] O. A. Komarovska, «Mystetski dosiahnennia uchniv: shcho i yak otsiniuiemo?», *Mystetstvo ta osvita*, № 4, s. 2–7, 2018.
- [4] H. M. Padalka, *Pedahohika mystetstva (Teoriia i metodyka vykladannia mystetskykh dystsyplin)*. Kyiv, Ukraina: Osvita Ukraina, 2008, 274 s.
- [5] O. V. Strilets-Babenko, *Pedahohika: systema navchalno-pedahohichnykh sytuatsii dlia pidhotovky do otsiniuvalnoi diialnosti*. Dnipro, Ukraina: Vydavets PP Seredniak T. K., 2020, 156 s.
- [6] V. V. Sutuzhko, *Fenomen ocenki: filosofskoe osmyslenie: monografiya*.

Saratov, Rossiya: ID «MarK», 2012, 400 s.

- [7] U Sinmei, «Aksiolohichniy pidkhid u protsesi pidhotovky mahistrantiv muzychnoho mystetstva», Naukovi zapysky Kirovohradskoho derzh. ped. un-tu imeni Volodymyra Vynnychenka. Serii: Pedagogichni nauky, Vyp. 155, s. 221–225, 2017.
- [8] V. V. Fomin, N. Litvintseva, «Formuvannya hotovnosti maibutnikh vchyteliv muzychnoho mystetstva do metodychnoi roboty v zakladakh serednoi osvity», Chas mystetskoï osvity KhNPU imeni H. S. Skovorody, Ch. 1, s. 145–150, 2019.

*Стаття надійшла до редакції
06 квітня 2021 року*